

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/99
KARAR NO : 1984/413

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte 1402 Sayılı Yasa'nın değişik 13.maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Hüseyin Teke

O L A Y : 4.5.1978 günü Kozan İmamoğlu Bucağı Lisesi'ne yeni tayin edilen Lise Müdürü ihbarcı Tahsin Çapanoğlu'nu protesto amacıyla sanıkların Lisenin etrafında toplanarak, öğrencilerin okula girmelerine engel oldukları, toplu bir halde okulun pencerelerine taş atmak suretiyle camlarını kırdıkları, iddialarıyla eylemlerine uyan TCY'nın 188/6., 516/3., 521.maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Kozan C.Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Kozan Asliye Ceza Mahkemesi:29.1.1979 günü, Esas 1978/160, Karar 1979/11 sayılı ile; sanıklara atılı suçun yaygın şiddet eylemleri niteliğinde olduğu, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği,

Adana-Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:24.11.1980 günü, 1980/516-944 sayılı ile; sanıklara atılı suçların 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki sürede işlenmediği, 13/b maddesindeki bağlantı koşulunu içermediği,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

Ancak, dosya tekrar kendisine gönderilen Kozan Asliye Ceza Mahkemesi esasına kaydederek, yargılamaya devam etmiş, 19.4.1982 günü, esas 1981/143, karar 1982/93 sayılı ile; sanık Hüseyin Teke dışındaki sanıkların atılı suçtan beraatlerine, sanık Hüseyin Teke bulunmadığından hakkında muvakkat tatil kararı verilmesine karar vermiştir.

Adalet Bakanlığı'nın 20.12.1983 gün, 1981/643 sayılı yazılı emirlerine atfen C.Başsavcılığı'nın 5.1.1984 gün, 1145 sayılı ihbarnamesiyle yapılan yazılı emir istemi üzerine Yargıtay 6.Ceza Dairesi;

.../...

1-)Kozan Asliye Ceza Mahkemesi'nce ittihaz olunan görevsizlik kararı kanunî yollarca merciince kaldırılmadıkça davanın görevsizlik kararı veren bu mahkemece görülemeyeceği,

2-)Kabule göre de,iddianamede belirtilen TCY.nın 188/6 maddesindeki suçun toplu olarak işlenmiş olması ve hüküm tarihinde yürürlükte bulunan aynı maddenin son fıkrasında "yukarıda son 4.fıkırada gösterilen eylemler.....bir kaç kişi tarafından birlikte.....işlenmiş ise beş yıldan 8 yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca 5 yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur" denilmek suretiyle fiile ağır hapis cezası öngörülmüş olması nedeni ile davayı görmenin ağır ceza mahkemesinin görevine girdiği,asliye ceza mahkemesinde rüved edilemeyeceği nazara alınmaksızın yazılı şekilde karar ittihazında isabet görülmemiş olduğu gerekçesiyle CMUY.nın 343.maddesi gereğince bozulmasına,bozulan hüküm davanın esasını halleden mahkeme kararlarından bulunduğundan, aynı maddenin 4.fıkrası gereğince bozmanın aleyhine tesir etmeyeceğine ve yeniden yargılama icrasına gerek olmadığına karar vermiştir.

Kozan Asliye Ceza Mahkemesi;30.3.1984 günü,1983/277 esas sayı ile daha önce muvakkat tatil kararı verilen sanık Hüseyin Teke hakkındaki davanın devam ettiği,ancak Yargıtay 6.Ceza Dairesi ilânında belirtildiği gibi bu konuda iki görevsizlik kararı bulunduğundan olumsuz görev uyumsuzluğunun çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve duruşmanın ertelenmesine karar vermiştir.

Dosya Kozan C.Savcılığı'nın 20.4.1984 gün ve 1978/955 esas sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Mustafa Aksoy,Türkân Güven,Necati Karakış,Yavuz T.Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 8.10.1984 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç,Adana ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan daha önce,4.5.1978'de Kozan'da işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğinde yer alan yakınıcı ve tanık anlatımlarından olayın ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığı,öğrencilerin yeni atanan lise müdürü için "ik-

.../...

tidarın köpeği, katil iktidar, komünistler defolun Moskovaya, bozkurtlar geliyor, biz seni istemiyoruz" biçimindeki sloganlarının da bu anlatımları doğruladığı, öğrenimi engelleme amacına yönelik suçlarının MGK.nin 7 numaralı kararının 4.maddesi kapsamına girdiği ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.

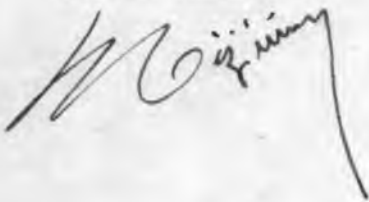
Ancak suçun, 1402 Sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesi, sıkıyönetim askerî mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak genel amaç içerisinde işlendiğini gösteren, bunun organik ve örgütsel yönünü belirleyen hiçbir somut kanıtın dosyada yer almaması nedenleriyle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Kozan Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, ancak Kozan Asliye Ceza Mahkemesi'nce sanıklardan Hüseyin Teke dışındaki sanıklar haklarında verilen beraat kararları taraflarca temyiz edilmeyerek kesinleştiği ve ancak bu kesinleşen kararlara karşı Adalet Bakanlığı'nca olağanüstü kanun yolu olan yazılı emirle bozma yoluna müracaat edildiği ve temyiz incelemesi sonunda da Yargıtay 6.Ceza Dairesi'nin 13.1.1984 günlü, 1984/460-18 sayılı ilâmıyla mezkûr beraat kararlarının kanun yararına bozulduğu ve CMUK.nun 343.maddesi gereğince davanın esasını çözümleyen kararların yazılı emirle bozulması halinde yeniden yargılama yapılamayacağı ve mahal mahkemesince de bu durum nazarı itibare alınarak evvelce hakkında duruşmanın muvakkaten tatiline karar verilen sanıklardan Hüseyin Teke hakkında duruşmaya devam edildiği anlaşılmakla; Kozan Asliye Ceza Mahkemesi'nin 29.1.1979 günlü, Esas 1978/160, Karar 1979/11 sayılı görevsizlik kararının sadece Hüseyin Teke'ye ilişkin kısmının kaldırılmasına 8.10.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

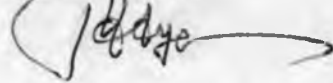
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Necati Karakış

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Yavuz T. İngen

Üye

Türkan Günen

Üye

Muammer Aksüt